

หลักการรักษาอาการคัน

1. การรักษาแบบจำเพาะ ผู้ป่วยบางรายอาจต้องมีการตรวจเพิ่มเติมทางห้องปฏิบัติการ เพื่อหาสาเหตุของอาการคันให้พบ และหลีกเลี่ยงหรือกำจัดสาเหตุดังกล่าว

☞ การใช้ยาทาประเภทสเตียรอยด์หรือยาทาลดการอักเสบชนิดอื่นๆ ในผู้ป่วยที่มีสาเหตุของอาการคันจากผื่นผิวหนังอักเสบ

☞ การใช้ยาทากำจัดเชื้อรา หรือเชื้อหิดในผู้ป่วยที่มีการติดเชื้องดังกล่าวที่ผิวหนัง

☞ แพทย์อาจพิจารณาให้ยาที่จำเพาะต่ออาการคันจากโรคบางชนิด เช่น ภาวะดีซ่าน โรคไตวายเรื้อรัง หรือจากสาเหตุทางระบบประสาท

☞ ในผู้ป่วยบางรายที่มีภาวะเครียดหรือมีอาการคันจนนอนไม่หลับ แพทย์อาจพิจารณาให้ยาด้านภาวะซึมเศร้า

2. การรักษาประคับประคอง เพื่อระงับอาการคัน ได้แก่

☞ ยาด้านฮิสตามีนชนิดรับประทาน ซึ่งมีหลายชนิด การจะเลือกใช้ยาด้านฮิสตามีนตัวใดขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแพทย์ โดยแพทย์จะปรับยาตามความเหมาะสม ทั้งต่อตัวโรค และการตอบสนองของผู้ป่วยแต่ละราย

☞ การใช้ยาทาเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นของผิวหนัง ในผู้ป่วยที่เป็นโรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง และผู้ป่วยที่มีผิวแห้ง

☞ การฉายแสงอาทิตย์เทียม (phototherapy) ซึ่งใช้ในบางภาวะ เช่น โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง สะเก็ดเงิน และภาวะไตวายเรื้อรัง ที่ไม่ตอบสนองต่อการรักษาแบบปกติ

☞ พฤติกรรมบำบัด เพื่อลดอาการเครียด และ ควบคุมพฤติกรรมการเกา

การพยากรณ์โรค

ภาวะคันสามารถดีขึ้น ควบคุมได้หรือหายเป็นปกติได้ ในกรณีที่สามารถหาสาเหตุของอาการคันได้ชัดเจน อาการคันจากบางสาเหตุอาจเป็นมากขึ้นเมื่อมีตัวกระตุ้น เช่น โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง รอยโรคเมื่อกำเริบในช่วงหน้าหนาว

ผู้ป่วยที่มีอาการคันจากโรคทางระบบอื่นๆของร่างกาย เช่น ภาวะไตวายเรื้อรัง การพยากรณ์โรคขึ้นอยู่กับหลายๆปัจจัยร่วมกัน ทั้งปัจจัยของตัวโรคเอง และปัจจัยจากภายนอก ซึ่งอาการคันมักจะเป็นเรื้อรัง

ติดต่อหน่วยตรวจโรคผิวหนัง โรงพยาบาลศิริราช
โทร 02-4197380-1, 02-4199628
เพื่อขอรับการตรวจในเวลาราชการ
และ 02-4199801
เพื่อขอรับการตรวจคลินิกพิเศษนอกเวลาราชการ

จัดทำโดย

พญ.อรุณา ชัยวนนท์

ที่ปรึกษา

ศ.พญ.กนกวลัย กุลทันทน์

ผ่านแอป
สุขภาพ
ออนไลน์

สนับสนุนการพิมพ์โดย

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล

ตรวจสอบเนื้อหาครั้งล่าสุด ปี พ.ศ. 2560

รหัสหน่วยงาน DE

สงวนลิขสิทธิ์โดย พ.ร.บ.การพิมพ์ 2537

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

อาการคัน (Pruritus)

หน่วยตรวจโรคผิวหนัง
ภาควิชาตจวิทยา
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

SIPI DE1026260

อาการคัน (Pruritus)

อาการคัน (Pruritus) เป็นกลุ่มอาการทางผิวหนังที่พบได้บ่อย และมักนำไปสู่การแกะเกา โดยผู้ป่วยที่มีอาการคันอาจมีผื่นผิวหนังร่วมด้วยหรือไม่ก็ได้ อาการคันอาจเป็นเพียงเฉพาะที่ หรือเป็นทั่วทั้งตัว และอาจส่งผลเสียต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยได้ เช่น ทำให้เสียสมาธิ รบกวนการทำงาน การนอน หรือ ส่งผลเสียทางด้านจิตใจ ในผู้ป่วยที่มีการแกะเกามาก อาจมีการติดเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อนบริเวณผิวหนังตามมาได้ด้วย

ผื่นคันจากภาวะผิวหนังแพ้

ชนิดของอาการคัน แบ่งเป็น

2 กลุ่ม คือ

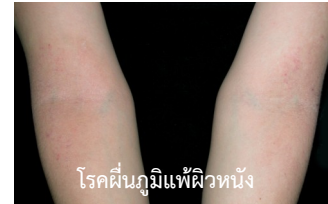
1. **อาการคันเฉียบพลัน** มีอาการคันเป็นมาไม่เกิน 1 สัปดาห์
2. **อาการคันเรื้อรัง** มีอาการคันเป็นมานานเกิน 1 สัปดาห์ถึงหลายเดือน

สาเหตุของอาการคัน เกิดจากหลายสาเหตุ

โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีอาการคันเรื้อรัง

1.โรคทางผิวหนัง เช่น ภาวะผิวหนังแห้งจากอายุ อากาศหรือจากโรคต่างๆ เช่น โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง โรคผิวหนังอักเสบ

โรคลมพิษ โรคสะเก็ดเงิน ผื่นจาก แมลงกัดต่อย ตุ่มยุกกัด การติดเชื้อราที่ผิวหนัง และ โรคหิด

โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง

ตลอดจนอาการคันจากการแพ้สารที่สัมผัสผิวหนัง

ตุ่มจากแมลงกัด

2.โรคทางระบบอื่นๆของร่างกาย เช่น ภาวะไตวายเรื้อรัง ภาวะดีซ่าน โรคตับอักเสบเรื้อรัง โรคเบาหวาน ภาวะไทรอยด์เป็นพิษ โรคมะเร็งเม็ดเลือด และหรือเกิดจากยาที่รับประทานเป็นต้น

3.โรคทางระบบประสาท อาการคันอาจพบได้ในโรคปลายประสาทอักเสบจากงูสวัด และเนื้องอกในสมองเป็นต้น อย่างไรก็ตามสาเหตุนี้พบบ่อยไม่มากนัก

4.สาเหตุทางจิตใจ เช่น ผู้ป่วยที่เข้าใจว่ามีพยาธิไซตามผิวหนัง ผู้ป่วยโรคย้ำคิดย้ำทำ หรือ มีภาวะ

ทั้งนี้ผู้ป่วยบางรายอาจพบสาเหตุของอาการคันหลายชนิดร่วมกันได้ ผู้ป่วยที่มาด้วยอาการคันบางราย แม้ว่าแพทย์จะได้ทำการตรวจหาสาเหตุอย่างละเอียดแล้ว อาจยังไม่พบสาเหตุที่ชัดเจนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่มีเพียงอาการคันโดยปราศจากผื่นผิวหนัง

การปฏิบัติตัวในผู้ป่วยที่มีอาการคัน

- ตัดเล็บให้สั้น
- หลีกเลี่ยงการแกะเกาบริเวณผิวหนัง เนื่องจากจะทำให้เกิดผิวหนังอักเสบหรือการติดเชื้อแบคทีเรีย และโรคอาจเป็นมากขึ้นได้
- ใช้สบู่อ่อนๆ ใช้โลชั่นทาผิว เพื่อให้ความชุ่มชื้นแก่ผิวหนัง
- หลีกเลี่ยงการใส่เสื้อผ้าขนสัตว์ ผ้าเนื้อหยาบ หรือใยแก้ว ซึ่งอาจจะคายเคืองและกระตุ้นให้เกิดอาการคันเพิ่มมากขึ้นได้ ควรใส่เสื้อผ้าที่โปร่งสบาย ไม้รัด
- ทำจิตใจให้ผ่อนคลาย ไม่เครียด
- ใช้ยาตามคำแนะนำของแพทย์ เพื่อควบคุมอาการคัน และรักษาโรคที่เป็นสาเหตุของอาการคัน

